

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 406/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. septembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť V. K., B., zastúpeného spoločnosťou B., s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. B. J., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. marca 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 9/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júla 2012 doručená sťažnosť V. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 30. marca 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 9/2012.

Zo sťažnosti vyplýva, že Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 3 CoZm 23/2011 z 23. novembra 2011 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 CbZm 19/08 zo 6. apríla 2011 v právnej veci, ktorou sa navrhovateľ domáhal voči sťažovateľovi zaplataenia 9 958,18 € s prísl. zo zmenky.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, v ktorom namietal, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, čím bol naplnený dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), a to, že postupom tohto súdu mu bola odňatá možnosť konať pred ním podľa § 237 písm. f) OSP.

Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu krajského súdu odmietol a v rozhodnutí sa zaoberal len dovolacím dôvodom, ktorým sťažovateľ namietal len nesprávne právne posúdenie veci. Podľa sťažovateľa najvyšší súd opomenul zaoberať sa namietaným odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) OSP, čím považuje uznesenie najvyššieho súdu za nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené. Najvyšší súd v uznesení v závere len konštatoval, že *„právnym posúdením sa súd nedopúšťa procesnej vady konania v zmysle § 237 OSP“*.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uviedol, že najvyšší súd *„nesprávne aplikoval ustanovenie § 237 písm. f) OSP, pretože mal za to, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov (aj keď má za následok odňatie možnosti účastníka konať pred súdom), nemôže založiť procesnú prípustnosť dovolania, čím odňal sťažovateľovi právo na prístup k súdu“*.

Sťažovateľ tiež uviedol, že k „odňatiu možnosti konať pred súdom zo strany krajského súdu došlo nesprávnym právnym posúdením koncentračnej zásady v konaní o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu“.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 9//2012 z 30. marca 2012 došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okrem toho požaduje zrušenie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 9/2012 z 30. marca 2012 a vrátenie veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Domáha sa aj úhrady trov konania.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podmienky konania o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 20 a § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie všeobecnej alebo osobitnej podmienky je dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 78/03).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Ústavný súd zo sťažnosti a z predloženého rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 9/2012 z 30. marca 2012 zistil, že rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 3 CoZm 23/2011 z 23. novembra 2011, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 3 CbZm 19/08 zo 6. apríla 2011 v právnej veci, ktorou sa navrhovateľ domáhal voči sťažovateľovi zaplata 9 958,18 € s prísl. zo zmenky, napadol sťažovateľ dovolaním. V dovolaní namietal, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd

rozhodnutím sp. zn. 4 Obdo 9/2012 z 30. marca 2012 dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 v spojení s ustanovením § 218 písm. c) OSP.

Podstatou sťažnosti sťažovateľa (vychádzajúc z petitu sťažnosti) je namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu, ktorým odmietol jeho dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu. Porušenie práv vidí sťažovateľ v tom, že uznesenie najvyššieho súdu je nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené, pretože najvyšší súd sa zaoberal iba dovolacím dôvodom, ktorým sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, ale nedal mu žiadnu odpoveď na jeho námietku, že v konaní došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) OSP.

Okrem toho tvrdí, že najvyšší súd „*nesprávne aplikoval ustanovenie § 237 písm. f) OSP*“, keď uviedol „*že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov..., nemôže založiť procesnú prípustnosť dovolania*“, čím odňal jeho právo na prístup k súdu.

Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že tento vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní

ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou a dohovorom najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa preskúmal, či procesný postup najvyššieho súdu nebol svojvoľný a či mal oporu v zákone.

Ako z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu z 30. marca 2012 vyplýva, v dovolacom konaní boli najprv preskúmané procesné podmienky podľa § 236 a nasl. OSP a po zistení, že v predmetnej veci krajský súd rozhodoval rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu, pričom nevyslovil prípustnosť dovolania, dospel k záveru, že v danom prípade nie je splnený žiadny z dôvodov prípustnosti dovolania uvedený v § 238 ods. 1 až 3 OSP (s. 4).

V rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia sa najvyšší súd zaoberal aj námietkou sťažovateľa, že postupom krajského súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, t. j. že toto konanie trpelo vadou podľa § 237 písm. f) OSP, keď na s. 5 a s. 6 výslovne uviedol:

„Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f) O. s. p.) treba rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje

konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových zistení vyvodil nesprávne právne závery. Súd sa ale právnym posúdením veci nedopúšťa procesnej vady konania v zmysle § 237 O. s. p. Právne posúdenie veci súdmi nižšieho stupňa je Najvyšším súdom... považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (len) procesné prípustné dovolanie. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú prípustnosť dovolania.

Dovolanie je v ustanovení O. s. p. upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

V prejednávanej veci by uvedený dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) bolo možné úspešne použiť, len ak by prípustnosť dovolania vyplývala z § 238 ods. 3 O. s. p.

V posudzovanom prípade však odvolací súd vo výroku svojho rozsudku prípustnosť dovolania nevysslovil.

Najvyšší súd..., dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné podľa § 238 O. s. p., ani v zmysle § 237 O. s. p., preto dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako neprípustné odmietol.“

Ústavný súd posúdením obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z ústavne významných hľadísk je toho názoru, že najvyšší súd primeraným a zrozumiteľným spôsobom preskúmal prípustnosť dovolania a dostatočne sa vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľa a postup najvyššieho súdu bol v sťažovateľovom prípade v súlade s procesno-právnou úpravou (v danom prípade s Občianskym súdnym poriadkom).

Ústavný súd aplikujúc východiská svojej konštantnej judikatúry na napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu tiež konštatuje, že je dostatočne odôvodnené, nevykazuje znaky arbitrárnosti, a preto je ústavne akceptovateľné. Ústavný súd nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sp. zn.

4 Obdo 9/2012 z 30. marca 2012 bolo možné považovať za popierajúce zmysel a podstatu základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

K tomu ústavný súd poznamenáva, že ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietanie porušenia základného práva (napr. II. ÚS 54/02, III. ÚS 259/2012).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že predmetná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a je na mieste ju odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2012